

15 Nisan 2024

Erol Gürçan

erol.gurcan@yf.com.tr

+90 (212) 334 98 37

Makro Görünüm

Bütçe Dengesi, Mart 2024: Yıllık Açık Hedefinin %19,3'ü Gerçekleşti

Genel / Public

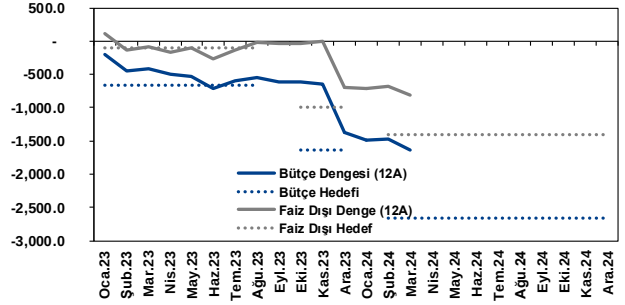
Bütçe, Mart'ta 209,0 milyar TL açık verdi (Mar.23: -47,2 milyar TL, Şub.24: -153,8 milyar TL). Veriye ilişkin beklenti bulunmаса da öncü gösterge niteliğinde olan Hazine Nakit Dengesi Mart'ta geçen yılın aynı ayına göre 134,6 milyar TL daha olumsuz olmak üzere 166,8 milyar TL açık vermişti. Dolayısıyla, bütçe açığının (geçen yılın aynı dönemine göre 161,7 milyar TL daha olumsuz), Mart'taki nakit açığından daha olumsuz bir görünüm sergilediği söylenebilir. Ayrıca, faiz dışı denge Mart'ta 134,4 milyar TL açık verdi (Mar.23: -2,1 milyar TL, Şub.24: -99,0 milyar TL).

Bütçe gelirleri bir önceki yılın aynı ayına göre 197,0 milyar TL nominal ve %0,1 reel artışla 483,8 milyar TL oldu. Vergi gelirleri geçen yılın aynı ayına göre 221,9 milyar TL nominal ve %26 reel artışla 420,5 milyar TL olurken; vergi dışı gelirler geçen yılın aynı dönemine göre 24,9 milyar TL nominal ve %57 reel düşüşle 63,4 milyar TL oldu. Vergi gelirlerine en yüksek katkılar Dış Ticaretten Alınan Vergi (+%5 y/y reel), Özel Tüketim Vergisi (ÖTV, +%20 y/y reel, akaryakıt ve doğalgaz ile motorlu taşıtlardan alınan ÖTV belirleyici rol oynadı), Gelir Vergisi (+%26 y/y reel) ve Katma Değer Vergisi (KDV, +%251 y/y reel) gelirlerinden geldi. Vergi gelirlerindeki güçlü seyrin genel iktisadi faaliyete yönelik olumlu sinyal verdiği söylenebilir. Son bir not olarak, geçen yıl TCMB'den Bütçe'ye yapılan aktarımın (+40 milyar TL), bu yıl gerçekleşmemesinin Mart ayı yıllık bütçe gelirlerini sınırlayıcı etki oynadığını da not edelim.

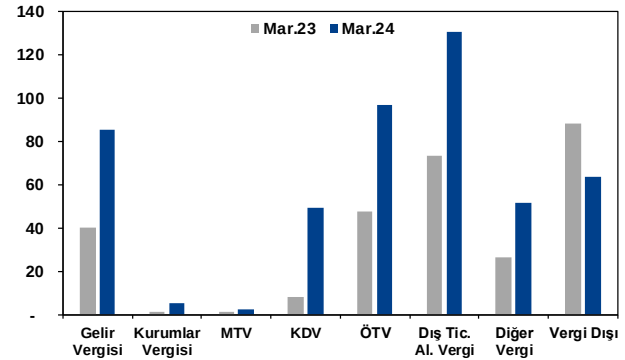
Bütçe harcamaları geçen yılın aynı ayına göre 358,8 milyar TL nominal ve %23,1 reel artışla 692,8 milyar TL oldu. Faiz dışı giderler 329,3 milyar TL nominal ve %27 reel artışla 618,3 milyar TL olurken; faiz giderleri 29,5 milyar TL nominal artış ancak %2 reel düşüşle 74,6 milyar TL oldu. Faiz dışı giderlere en yüksek katkılar Cari Transferler (+%23 y/y reel) ve Personel Giderlerinden (+%67 y/y reel) geldi. Cari transferlerdeki yıllık artışta Sağlık, Emeklilik ve Sosyal Yardım Giderleri, Mahalli İdare Payları ve Kâr Amacı Gütmeyen Kuruluşlara Yapılan Transferler belirleyici oldu. Geçen yılın aksine yılın ilk çeyreğinde Hazine'den BOTAŞ'a herhangi bir aktarım yapılmadı (3A23: 32,0 milyar TL). Ayrıca, geçen yılın ilk yarısında Hazine'den KKM'ye yapılan transferlerin, 2Y23'ten itibaren TCMB'ye aktarılmış olması da bütçe giderlerindeki yıllık artış sınırlamakta.

3A24 itibarıyla yıllık bütçe açığı hedefinin %19,3'ü tamamlandı. OVP'ye göre 2024 yılı bütçe açığı hedefi 2.651,9 milyar TL seviyesinde (2023: 1.375,0 milyar TL); ki bu aylık ortalama 221 milyar TL civarında bir açığa işaret etmekte. 3A24 döneminde aylık ortalama 171,2 milyar TL açık verildi (2023 aylık ortalama: -115 milyar TL). 3A24 döneminde toplam 513,5 milyar TL (3A23: -250,0 milyar TL) yıllık hedefin yaklaşık %19,3'üne karşılık gelirken; 12 aylık yıllıklandırılmış bütçe açığı 1.638,4 milyar TL oldu (Önceki: 1.476,7 milyar TL). Yılbaşından bu yana gerçekleşen rakamlar, yılsonu hedeflerine kıyasla bir miktar daha olumlu bir eğilime işaret etse de sıkı para ve maliye politikası adımları kaynaklı iktisadi faaliyette görülebilecek olası yavaşlama vergi tahsilatı tarafında bir miktar olumsuz baskıya neden olabilir. Önümüzdeki süreçte maliye politikası tarafında atılması beklenen sıkılaştırma adımlarının içeriği ve kapsamı görüldükten sonra bütçe görünümüne yönelik bir değerlendirme yapmak daha sağlıklı olacaktır. Ancak, 2024 yılının genelinde bütçe görünümünün zorlu kalmaya devam etmesi muhtemel görünmektedir. Bir sonraki Bütçe verileri 15 Mayıs'ta açıklanacak.

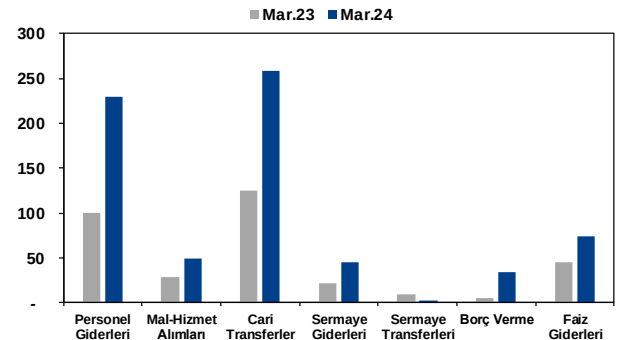
Bütçe ve Faiz Dışı Denge 12 aylık yıllıklandırılmış, milyar TL

Bütçe Gelirleri Aylık, milyar TL

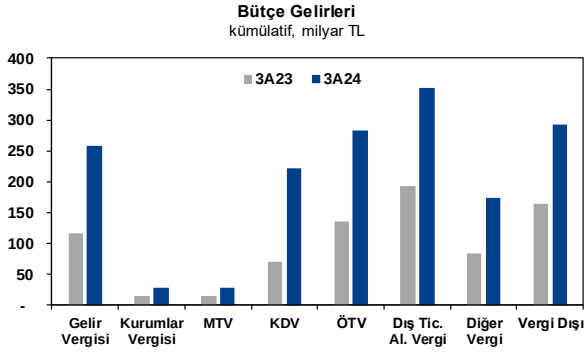

Bütçe Harcamaları aylık, milyar TL

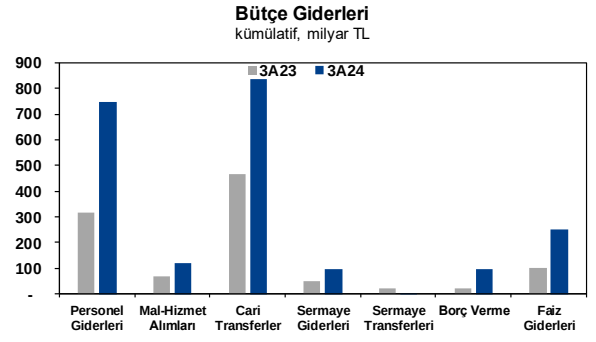
Bütçe Gelirleri

Yıl Başından Bu Yana, milyar TL

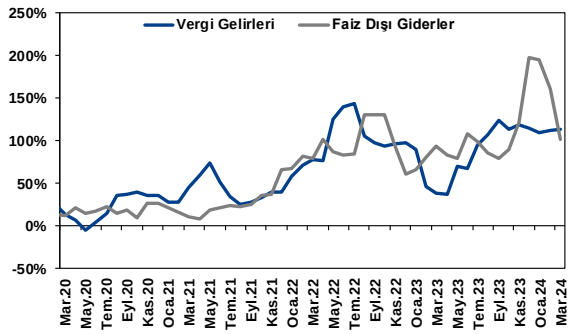
Bütçe Harcamaları

Yıl Başından Bu Yana, milyar TL

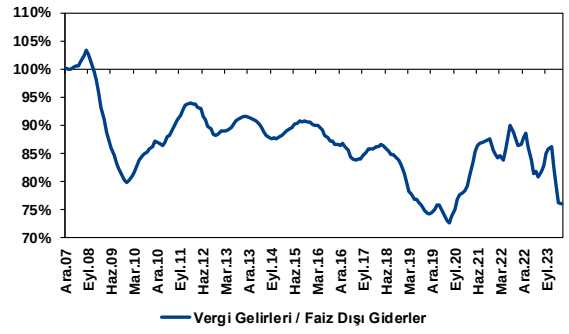
Vergi Gelirleri ve Faiz Dışı Harcamalar

(3 aylık hareketli ortalama, Y/Y %)

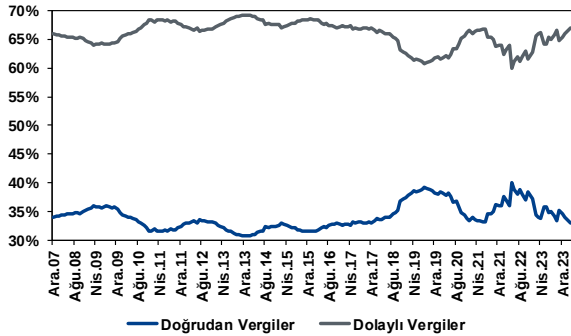
Vergi Gelirlerinin Faiz Dışı Giderlere Oranı

(12 aylık yıllıklandırılmış, %)

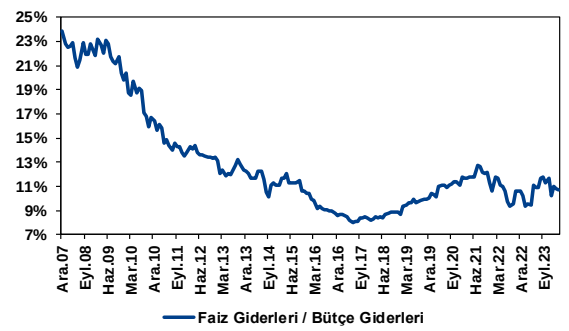
Doğrudan ve Dolaylı Vergilerin Toplam Vergi Gelirlerindeki Payı

(12 aylık yıllıklandırılmış, %)

Faiz Giderlerinin Bütçe Giderlerindeki Payı

(12 aylık yıllıklandırılmış, %)

Merkezi Yönetim Bütçesi

milyar TL

milyar TL	Son Ay	Δ: Y-Y, TL mlr	Δ Y/Y, % Reel*	YBB 2024	Son 12 Ay	Hedef
Bütçe Gelirleri	483.8	197.0	0%	1,637	6,053	8,437
Vergi Gelirleri	420.5	221.9	26%	1,344	5,214	7,408
Doğrudan Alınanlar	93.2	50.2	29%	318	1,724	2,541
Gelir Vergisi	85.2	45.0	26%	258	834	1,189
Kurumlar Vergisi	5.1	3.6	109%	28	799	1,276
MTV	2.3	1.1	14%	28	52	69
Dolaylı Vergiler	327.0	171.5	25%	1,025	3,483	4,867
KDV	49.0	40.7	251%	222	657	827
ÖTV	96.6	48.8	20%	283	1,076	1,404
Dış Tic. Al. Vergi	130.6	57.0	5%	351	1,253	1,904
Vergi Dışı Gelirler	63.4	24.9	-57%	293	839	1,029
Bütçe Giderleri	692.8	358.8	23%	2,151	7,691	11,089
Faiz Dışı Giderler	618.3	329.3	27%	1,900	6,867	9,835
Personel Giderleri	229.9	129.4	36%	746	1,939	2,553
Mal-Hizmet Alımları	48.8	20.7	3%	119	501	680
Cari Transferler	258.2	133.5	23%	837	2,746	4,267
Sermaye Giderleri	44.8	23.1	23%	96	589	788
Sermaye Transferleri	3.0	5.6	-80%	5	842	721
Borç Verme	33.6	28.2	268%	98	250	299
Faiz Giderleri	74.6	29.5	-2%	250	824	1,254
Faiz Dışı Denge (Maliye)	-134.4	-132.3	3614%	-263	-814	-1,398
Bütçe Dengesi	-209.0	-161.7	163%	-513.5	-1,638.4	-2,652

* Mart 2024 dönemi için %68.5 seviyesindeki yıllık TÜFE'den anndırılmıştır.

Yatırım Finansman Menkul Değerler

Meclis-i Mebusan Cad. 81 Fındıklı 34427 Beyoğlu/İstanbul

Tel: 0850 723 59 59 Faks: +90 (212) 282 15 50 - 51

UYARI NOTU:

Bu e-posta mesajı ve ekleri gönderildiği kişi ya da kuruma özeldir ve gizlidir. Hiçbir şekilde üçüncü kişilere açıklanamaz ya da yayınlanamaz. Yetkili alıcılardan biri değilseniz, bu mesajın herhangi bir şekilde ifşa edilmesi, kullanılması, kopyalanması, yayılması veya mesajda yer alan hususlarla ilgili olarak herhangi bir işlem yapılmasının kesinlikle yasak olduğunu bildiririz. Eğer mesajın alıcısı veya alıcısına iletmekten sorumlu kişi değilseniz lütfen mesajı sisteminizden siliniz ve göndereni uyarınız. Gönderen ve Yatırım Finansman Menkul Değerler A.Ş., bu mesajın içerdiği bilgilerin doğruluğu, güncelliği ve eksiksiz olduğu konusunda bir garanti vermemektedir, içerik Yatırım Finansman Menkul Değerler A.Ş. tarafından her zaman değiştirilebilir. Bu e-posta yer alan bilgiler "Yatırım Finansman Menkul Değerler A.Ş." tarafından genel bilgilendirme amacı ile her türlü veri, yorum ve değerlendirmeler hazırlandığı tarih itibarıyla mevcut piyasa koşulları ve güvenilirliğine inanılan kaynaklara dayanılarak hazırlanmıştır. Bu kaynakların kullanılması nedeni ile ortaya çıkabilecek hatalardan Yatırım Finansman Menkul Değerler A.Ş. sorumlu değildir. Burada yer alan yatırım bilgi, yorum ve tavsiyeleri yatırım danışmanlığı kapsamında değildir. Yatırım danışmanlığı hizmeti, kişilerin risk ve getiri tercihleri dikkate alınarak kişiye özel sunulmaktadır. Burada yer alan ve hiçbir şekilde yönlendirici nitelikte olmayan içerik, yorum ve tavsiyeler ise genel nitelikte olup, yorum ve tavsiyede bulunanların kişisel görüşlerine dayanmaktadır. Bu tavsiyeler mali durumunuz ile risk ve getiri tercihlerinize uygun olmayabilir. Bu nedenle, sadece burada yer alan bilgilere dayanarak yatırım kararı verilmesi beklentilerinize uygun sonuçlar doğurmayabilir. Bu e-posta içeriğinde yer alan çeşitli bilgi ve görüşlere dayanarak yapılacak ileriye dönük yatırımlar ve ticari işlemlerin sonuçlarından ya da ortaya çıkabilecek zararlardan Yatırım Finansman Menkul Değerler A.Ş. sorumlu tutulamaz. Mesajın içeriğinden, iletilmesinden, alınmasından, saklanmasından, gizliliğinin korunamamasından, virüs içermesinden ve sisteminizde yaratabileceği zararlardan Yatırım Finansman Menkul Değerler A.Ş. sorumlu tutulamaz. Yatırım Finansman bu mesajın içeriği ve ekleri ile ilgili olarak hukuki açıdan herhangi bir sorumluluk kabul etmemektedir. Teşekkür ederiz.

Levent Durusoy	Genel Müdür Yrd.	levent.durusoy@yf.com.tr	+90 (212) 334 98 33
----------------	------------------	--	---------------------

Araştırma Bölümü

Serhat Kaya	Müdür	serhat.kaya@yf.com.tr	+90 (212) 334 98 36
-------------	-------	--	---------------------

Erol Gürcan	Başekonomist	erol.gurcan@yf.com.tr	+90 (212) 334 98 37
-------------	--------------	--	---------------------

Hizmet Noktalarımız

Genel Müdürlük	+90 (212) 317 69 00	Merkez	+90 (212) 334 98 00
Antalya	+90 (242) 243 02 01	Ankara	+90 (312) 417 30 46
Bodrum	+90 (252) 999 14 04	Bursa	+90 (224) 224 47 47
Caddebostan	+90 (216) 302 88 00	Denizli	+90 (258) 999 19 75
İzmir	+90 (232) 441 80 72	Samsun	+90 (362) 431 46 71
Ulus	+90 (212) 263 00 24		